



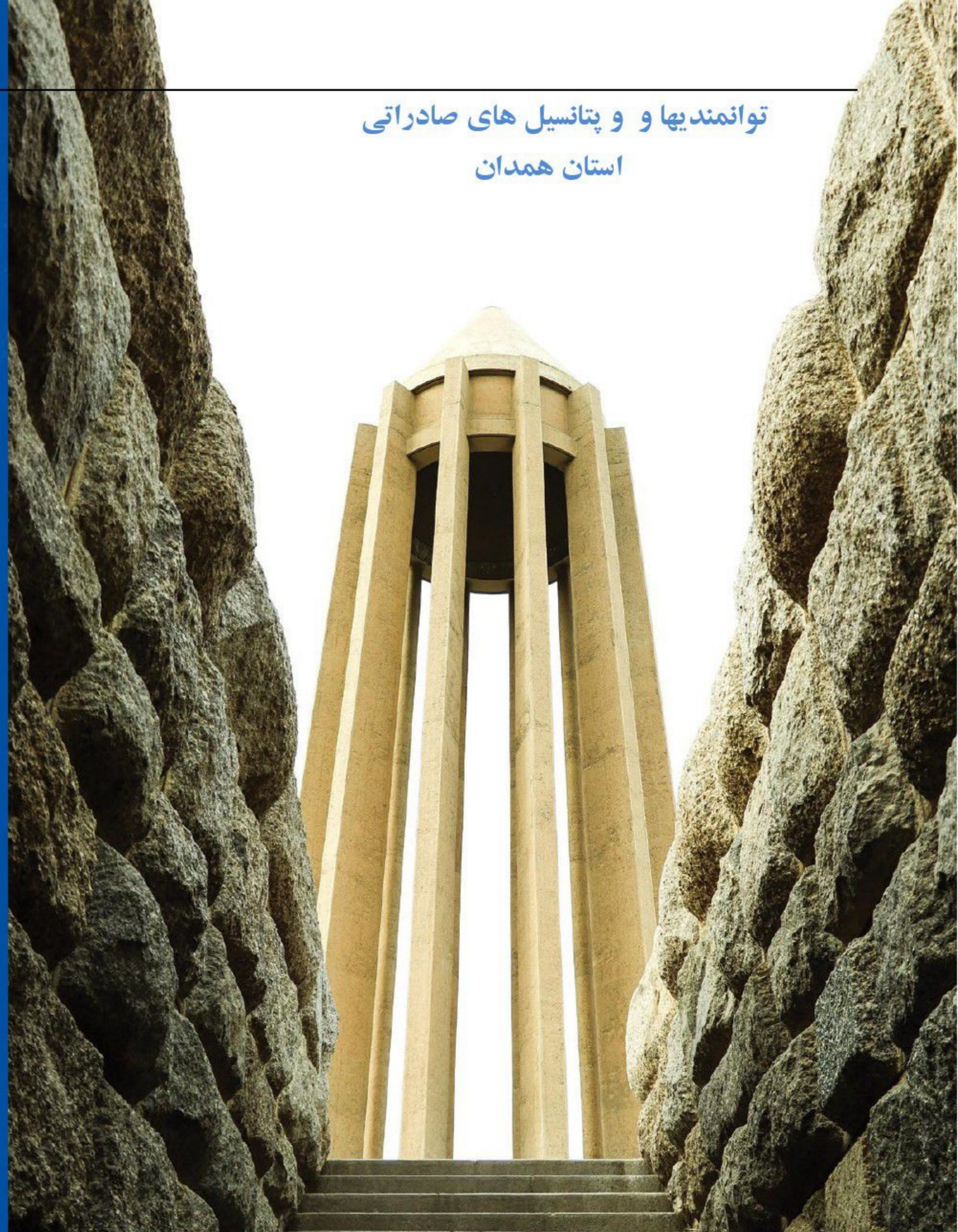
Hamedan Chamber of Commerce,
Industries, Mine & Agriculture

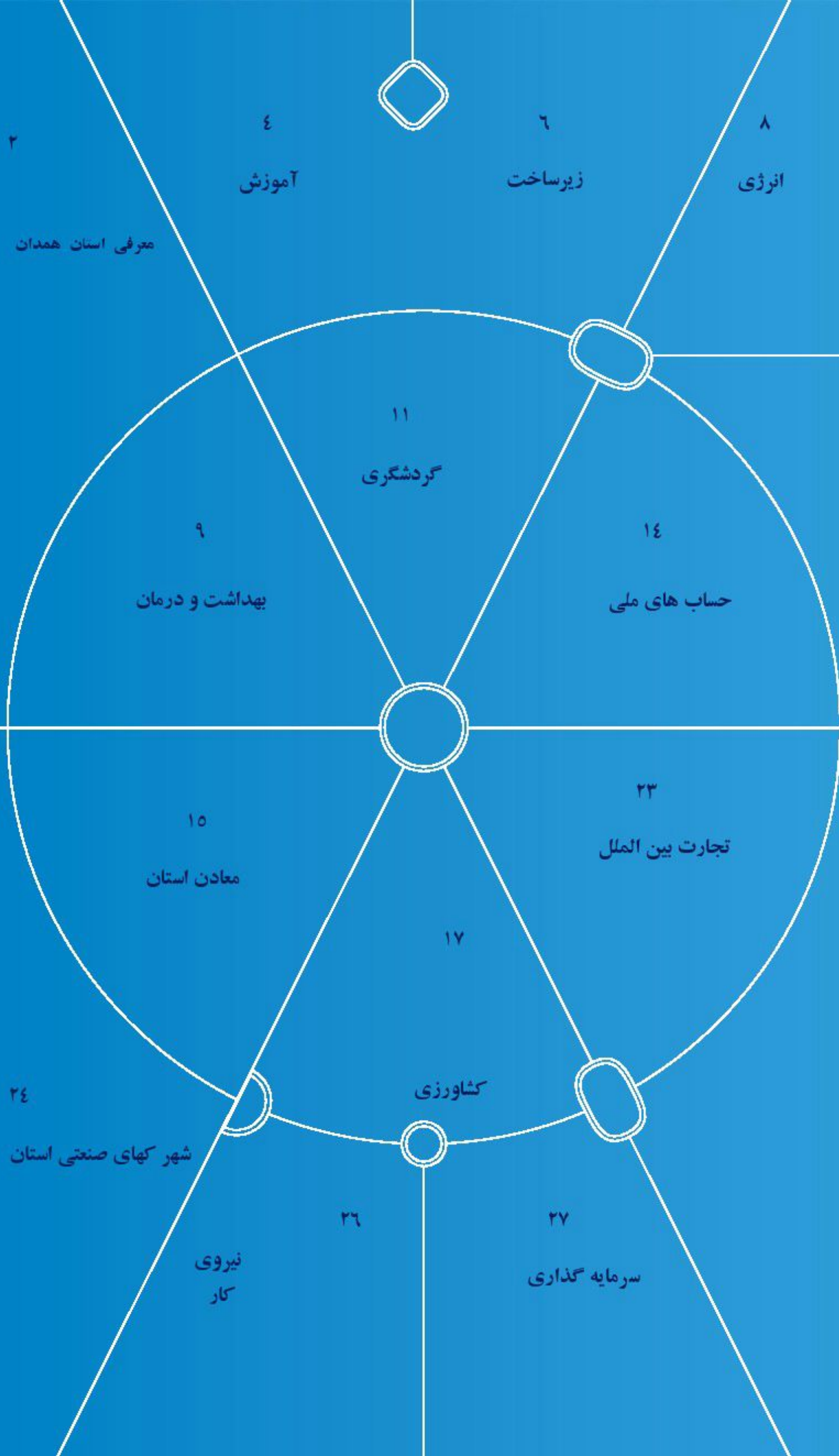
Hamedan Chamber of Commerce,
Industries, Mine & Agriculture

www.hccim.com

www.hccim.com

توانمندیها و پتانسیل های صادراتی استان همدان





معرفی استان همدان

استان همدان در مساحتی به

وسعت ۱۹۴۹۱ کیلومتر مربع مشتمل بر ۹ شهر اصلی در غرب ایران قرار دارد که توسط سایر استان های فزوبین، زنجان، لرستان، مرکزی و کرمانشاه احاطه شده است. شهرستان همدان مرکز استان در ۳۴۰ کیلومتری مرکز کشور قرار دارد. جمعیت استان بر اساس آخرین سرشماری بیش از یک میلیون و ۷۲۸ هزار و ۲۳۴ نفر در حدود ۵۳۸ هزار خانوار است که ۶۰ درصد از این تعداد در شهرستان ها زندگی می کنند. اهالی استان بسیار تحصیلکرده و بیش از ۶۳ درصد پاسواد هستند

آب وهوا

استان همدان با مساحتی بالغ بر ۱۹,۴۹۳ کیلومتر مربع در غرب ایران قرار دارد و از شمال به استان زنجان، از شرق به استان مرکزی، از جنوب به استان لرستان و از غرب به استان کردستان محدود می شود. مرکز استان همدان شهر همدان است. همدان در دامنه های جنوبی کوهستان البرز واقع شده است و شرایط اقلیمی آن به دلیل واقع شدن در منطقه ی کوهستانی با وسعتی از ۱۵۰۰ تا ۳۵۰۰ متر از سطح دریا، متنوع و متغیر است. در این منطقه، تابستان ها خشک و زمستان ها سرد و برفی هستند.

محیط زیست

مساحت کل عرصه های جنگلی تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست استان ۴۴۹۲۰ هکتار بوده است که شهرستان نهاوند با ۲۴۲۹۰ هکتار و شهرستان درگزین با ۲۴۰ هکتار به ترتیب دارای بیشترین و کمترین سهم میباشند.

بیش از ۷۶ درصد از جمعیت استان تحت پوشش خدمات جمع آوری فاضلاب شهری بوده اند.

متوسط حجم فاضلاب جمع آوری شده در این سال معادل ۱۰۸۶۴۷ مترمکعب در روز بوده است که نسبت به سال گذشته بیش از ۹ درصد افزایش داشته است. بیشترین حجم فاضلاب جمع آوری شده مربوط به شهرستان همدان و ملایر بوده است.

تراکم جمعیت

۸۹,۷۵
در کیلومتر مربع



میانگین رشد سالانه جمعیت

۰,۶۴



سهم جمعیت

۲,۳



۱,۷۳
میلیون
جمعیت



۲,۴۲ %
جمعیت ایران



رتبه ۱۸ کشور



جمعیت شناسی

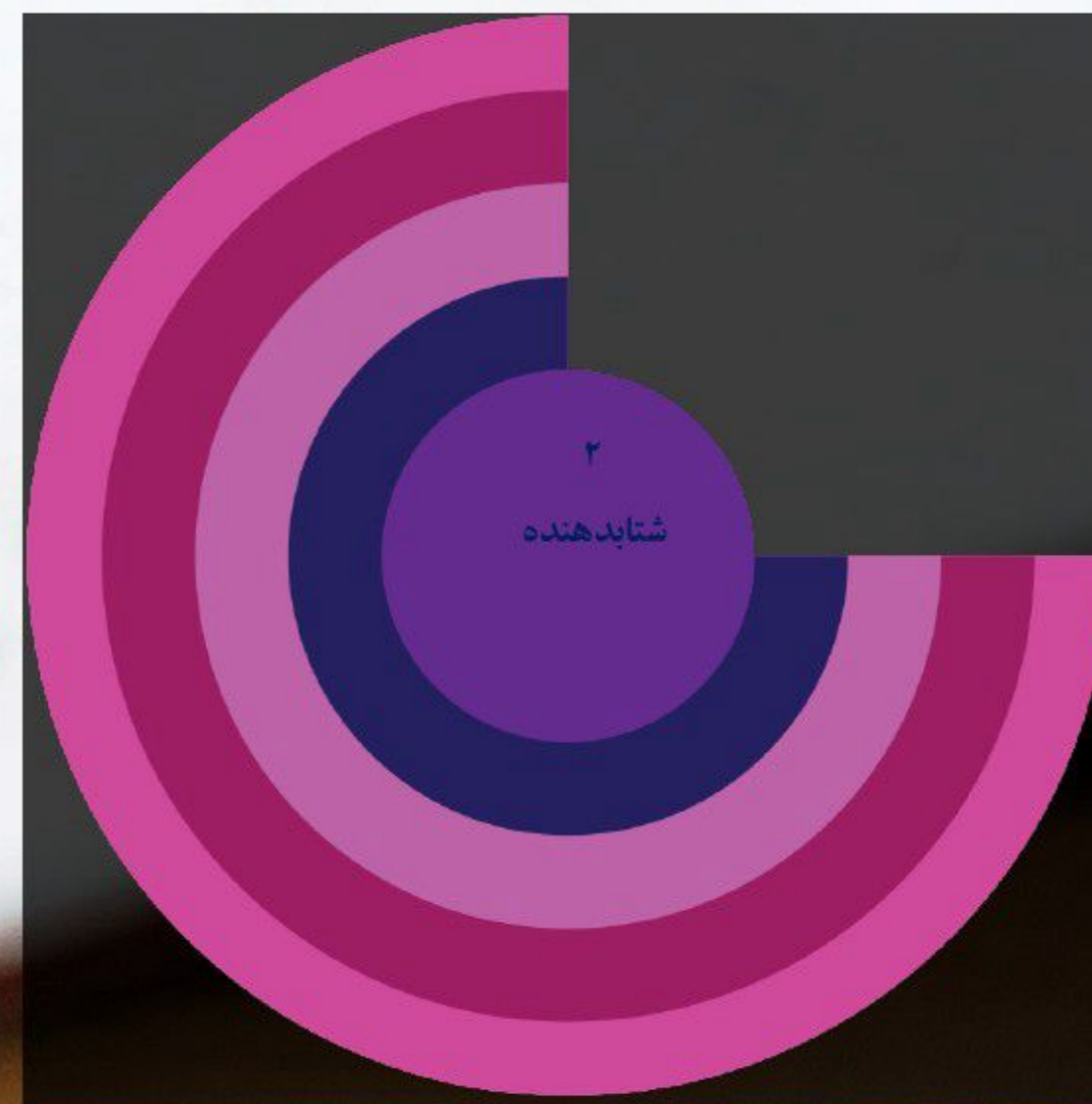
آموزش

دانشگاه ها :

طبق آخرین اطلاعات از سالنامه آماری استان همدان ، تعداد ۶۴۲۲۹ دانشجوی در حال تحصیل وجود داشته است که ۴۸ درصد را زنان و ۵۲ درصد را مردان تشکیل می‌دهند. رشته های علوم انسانی و فنی مهندسی با ۴۵ درصد و ۲۴ درصد بیشترین تعداد و رشته های کشاورزی و دامپزشکی با ۵ درصد کمترین دانشجویان مشغول به تحصیل را داشته اند.

- دانشگاه بوعلی سینا
- دانشگاه صنعتی همدان
- دانشگاه آزاد اسلامی همدان
- دانشگاه پزشکی و علوم پزشکی همدان

پارک علم و فناوری و شرکت های دانش بنیان



شرکت های فناوری ۲۳۵
شرکت های دانش بنیان ۵۷
مراکز رشد ۶
مرکز نوآوری ۴

وضعیت راه های همدان

۸۵
کیلومتر

آزاد راه

۳۱۸
کیلومتر

راه اصلی

۶۲۵
کیلومتر

بزرگراه

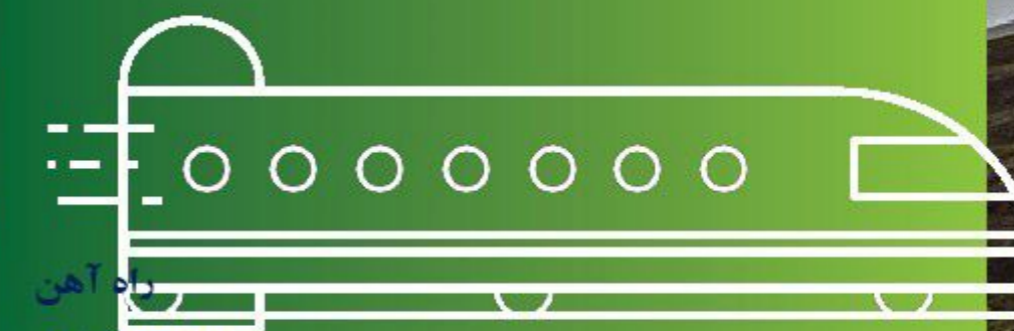
یک فرودگاه بین المللی

۳۶۶
کیلومتر

راه آهن همدان - تهران



فرودگاه همدان



راه آهن
همدان و ملایر

زیرساخت

استان همدان با دارا بودن یک فرودگاه، دو ایستگاه راه آهن و بیش از پنج هزار کیلومتر راه و بزرگراه و راه مواصلاتی به عنوان توزیع کننده ترافیک در غرب کشور در سهیل تردد ۸ استان نقش اساسی دارد.

این استان با داشتن چندین مرکز دانشگاهی در بالاترین سطح دانشجویان دانشگاهی در رشته های مختلف دارای رتبه برتر برای مؤسسه دانشگاهی، دانشگاه ها و مراکز تربیت دانشجو در کشور است.

نیروگاه شهید مدیح با ظرفیت ۱۰۰۰ در استان همدان واقع شده ۳۷۷ م. است. همچنین نیروگاه های خورشیدی در استان موجود است.

میانگین بارندگی سالانه در همدان ۲۰۸ میلی متر در سال در مناطق مختلف است در عین حال بیشتر آب شرب استان از منابع آب زیرزمینی تامین می شود.

تلفن ثابت و تلفن همراه و اینترنت در استان صریح نفوذ بالایی دارد و از نظر خدمات ارتباطی تقریباً هیچ منطقه کوری وجود ندارد.

مراکز بهداشتی و درمانی در استان در حال توسعه هستند

فعالیت دانشگاه علوم پزشکی در همدان یکی از نقاط برجسته این منطقه در تربیت نیروهای متخصص جهت کار در مراکز درمانی و بهداشتی استان می باشد

انرژی



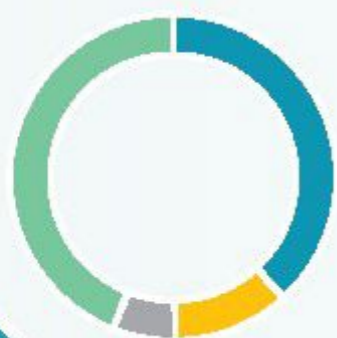
انرژی تجدید پذیر
رتبه دوم انرژی خورشیدی کشور

شبکه انتقال

۲,۷۵۲
کیلومتر

شبکه توزیع

۵,۰۷۳



کاربری کشاورزی

۱۳,۳۶۴
اشتراک



کاربری تجاری

۱۰,۱۳۵
اشتراک



کاربری صنعتی

۶,۳۸۳
اشتراک



کاربری مسکونی

۶۳۴,۶۱۶
اشتراک



بهداشت و مراکز درمان

مراکز درمانی
وبیمارستان

ظرفیت
گردشگری
سلامت همدمان

۳۹
۶
بیمارستان
(مجوز IPD)

بزرگترین بیمارستان تخصصی قلب

غرب کشور

صنعت گردشگری

همدان (که قبلاً هگمتانه، اکباتان و آمدانه نامیده می شد تصور می شود که در دوران دیوکوس ساخته شده است که اولین پادشاه بنیانگذار سلسله میدان بود به همین دلیل است که این استان دارای لایه هایی از فرهنگ و تمدن باستانی از چندین هزار سال پیش است که از طریق آثار باستانی فراوانی که در این منطقه یافت می شود، قابل کشف است آب و هوا و آب و هوای همدان نیز احتمالاً باعث رونق گردشگری ورزشی و بازی های زمستانی می شود. بوم گردی و گردشگری سلامت از بنادرسیل های باقوه گردشگری استان . همدان محسوب می شود

صنعت گردشگری استان همدان:

استان همدان به دلیل داشتن جلاده های طبیعی و تاریخی متنوع از ظرفیت بالایی در زمینه گردشگری برخوردار است . برخی از جلاده های گردشگری : مهم این استان عبارتند از : غار علیصدر ، موزه بو علی سینا، آرامگاه بابا طاهر ، آرامگاه میر رضی الدین آرنیمانی، محوطه تاریخی هگمتانه، گنبد علویان، برج فریدان، مقبره استر و مردخانی، حمام تاریخی قلعه و حاجی، مسجد جامع، امامزاده محسن، گنبد گنجینه، مجسمه شیر سنگی، ارگ نوشیجان.

مجموعه بازار تاریخی ملازیر ، معبد سلوکی، سراب گیان و گل‌سایب، حاج آقا حمام طراب نهاوند، آرامگاه میررضا الدین آرنیمانی، ... مدرسه شیخ علی خان رنگه



کارگاه سفال

کارگاه فعال ۷۰۰ در لالجین

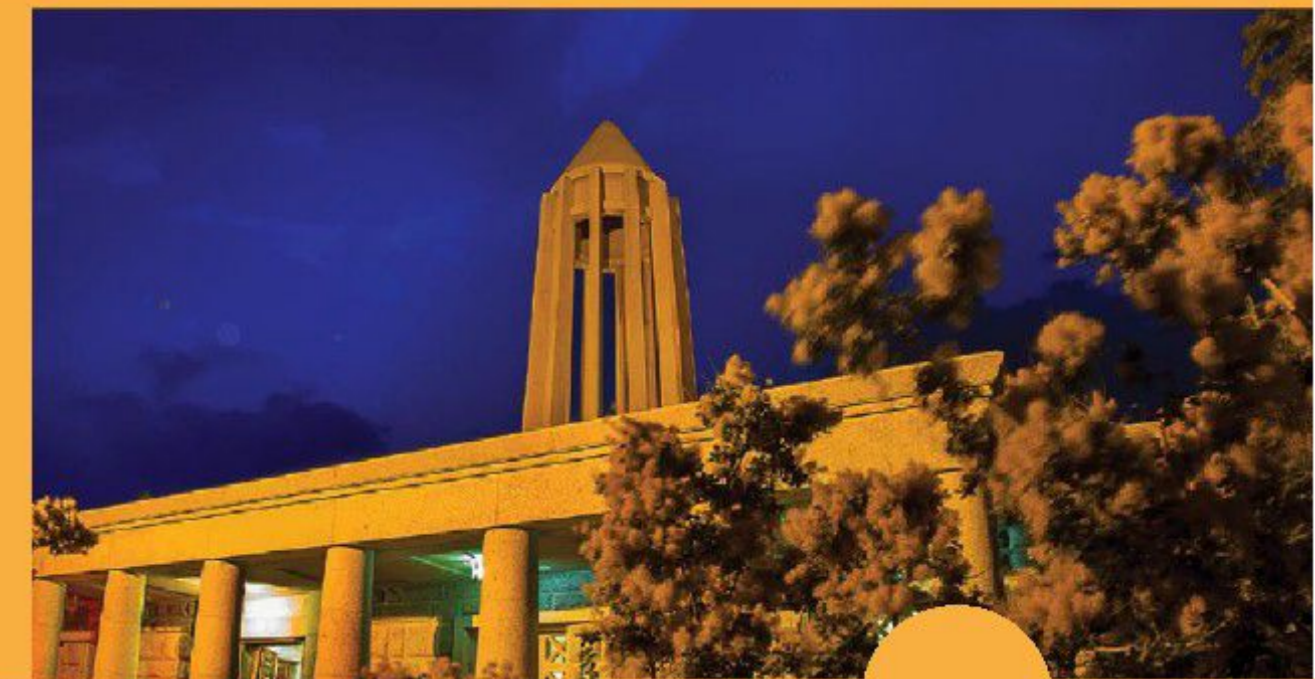
صنایع دستی

نشان ملی در صنایع دستی ۷۹
رشته ثبت شده در یونسکو ۱۵
رشته ثبت ملی ۲۱

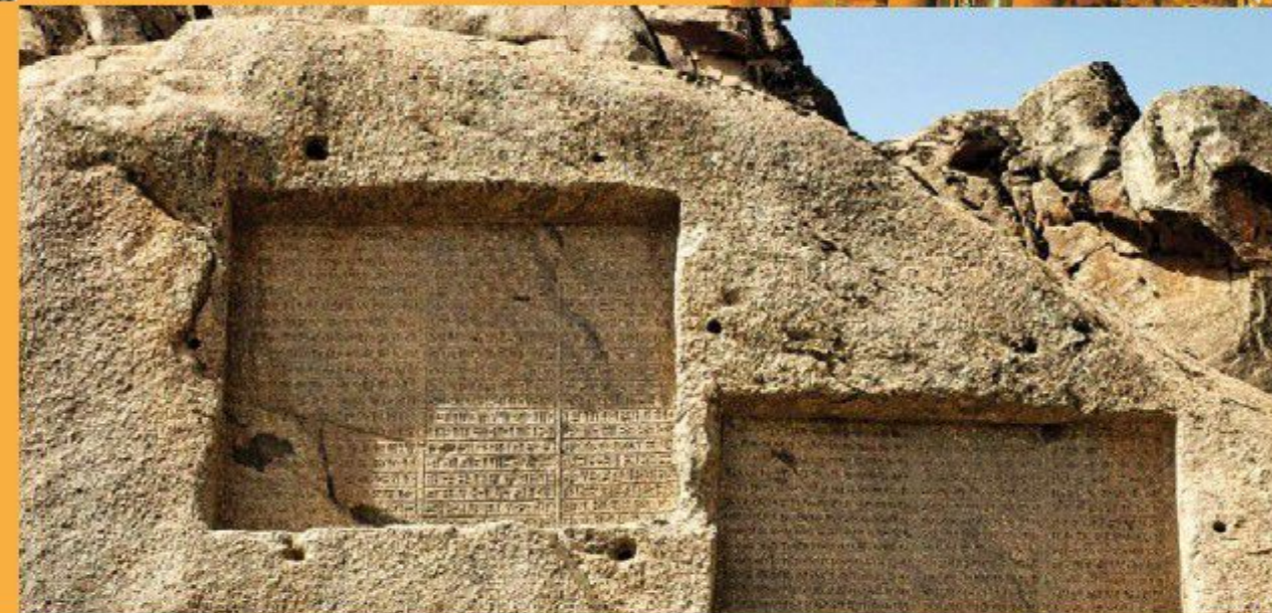
موزه ها

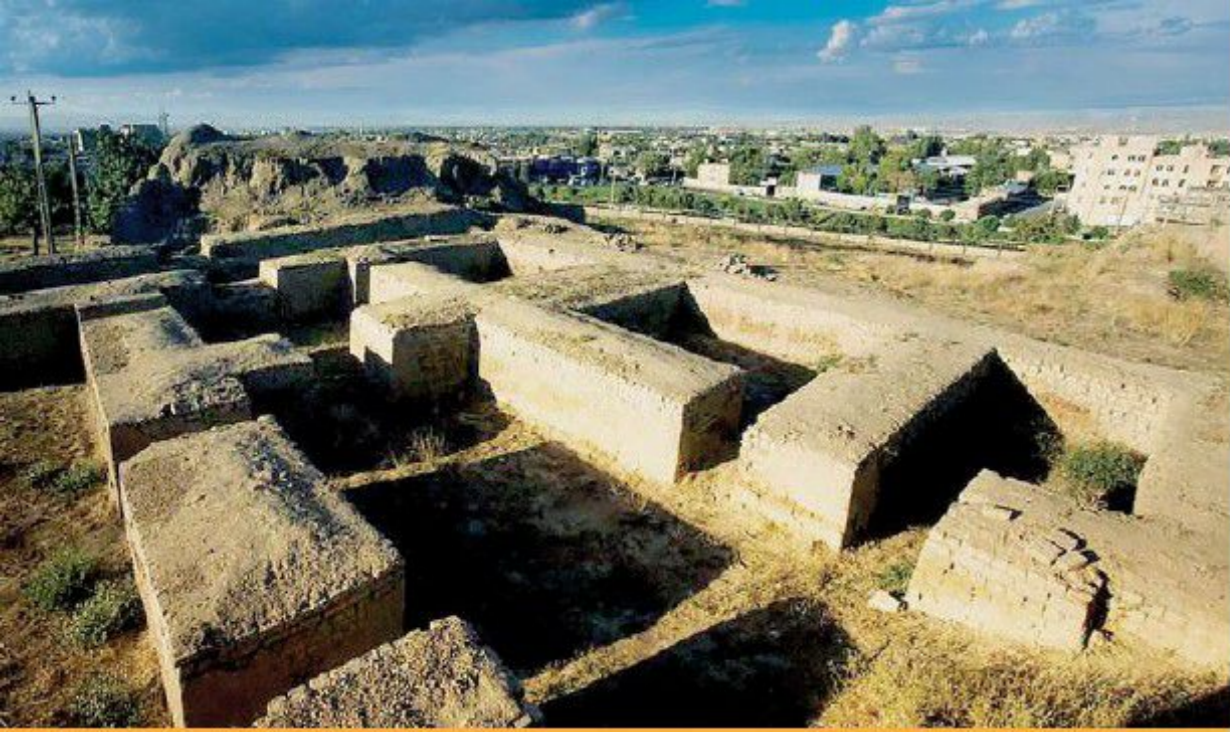
موزه فعال ۱۸

۳
هتل ۳ ستاره

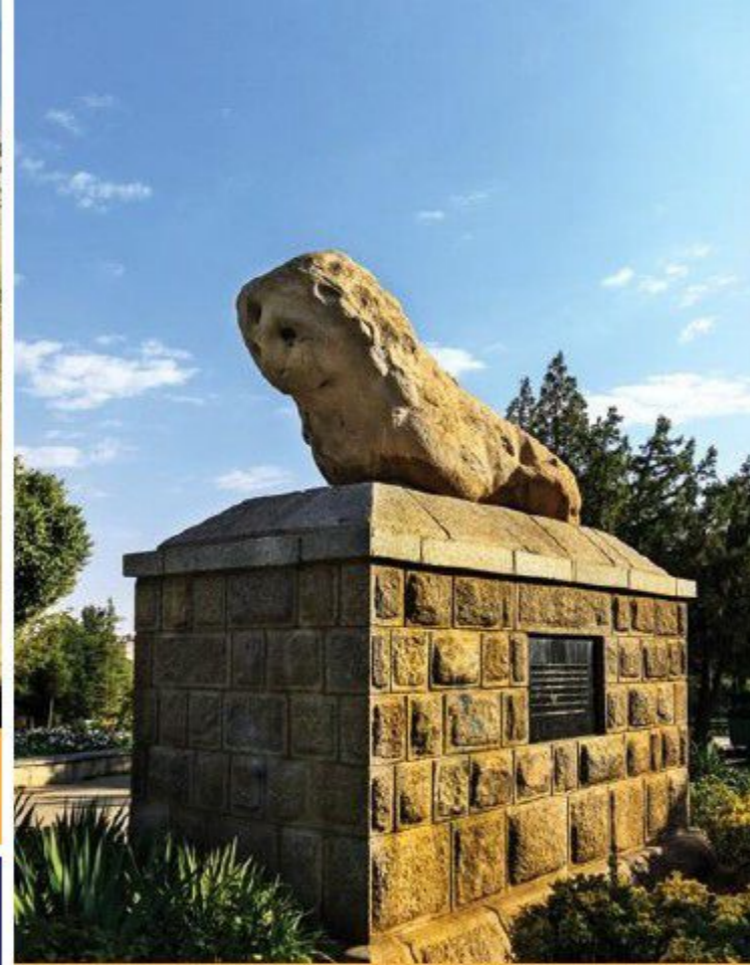


۲
هتل ۲ ستاره





تپه هگمتانه



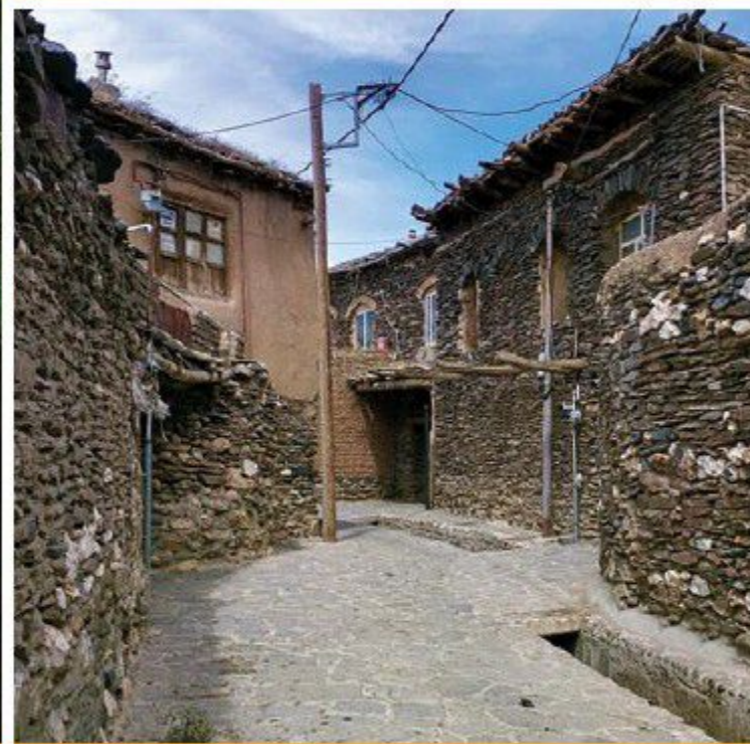
شیر سنگی



لاچین



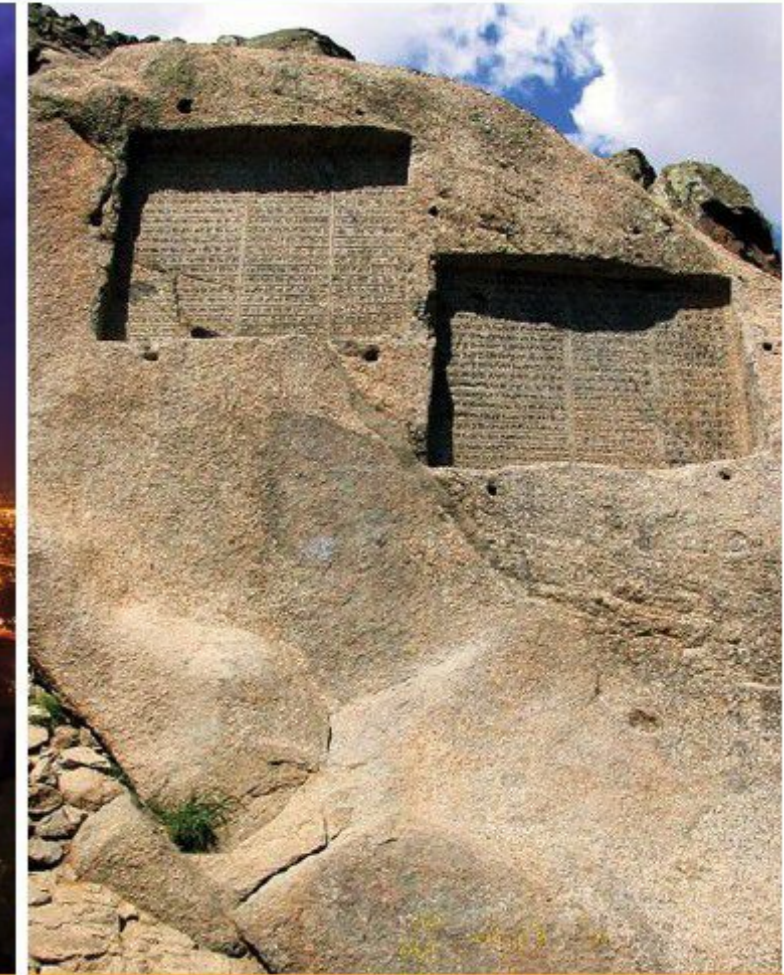
آرامگاه باباطاهر



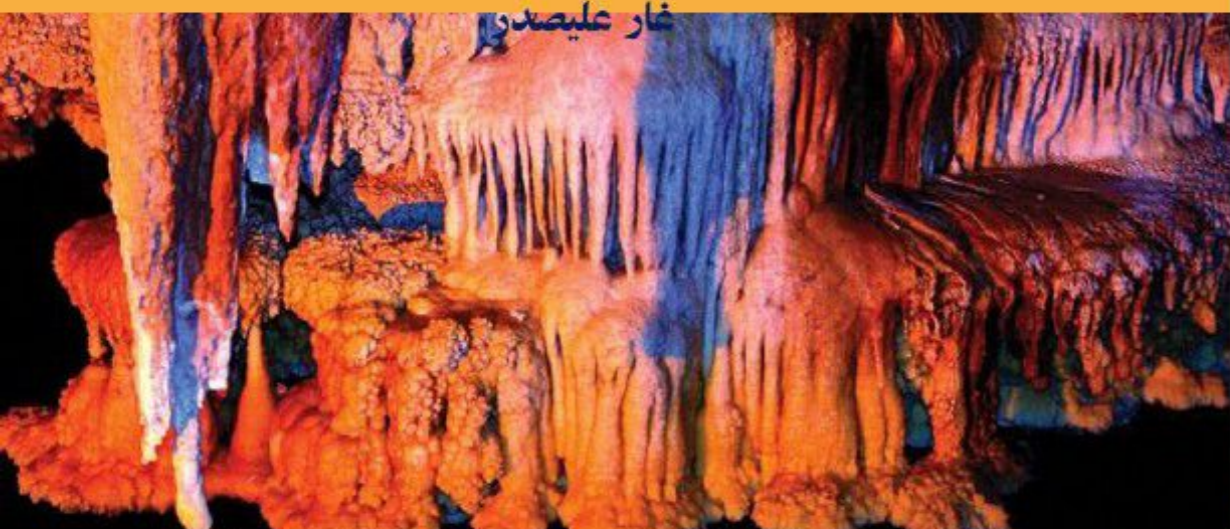
روستای ورکانه



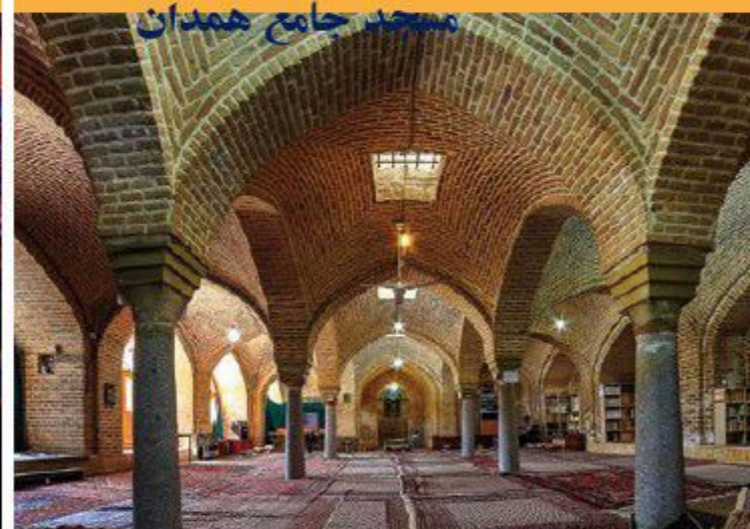
تپه عباس آباد



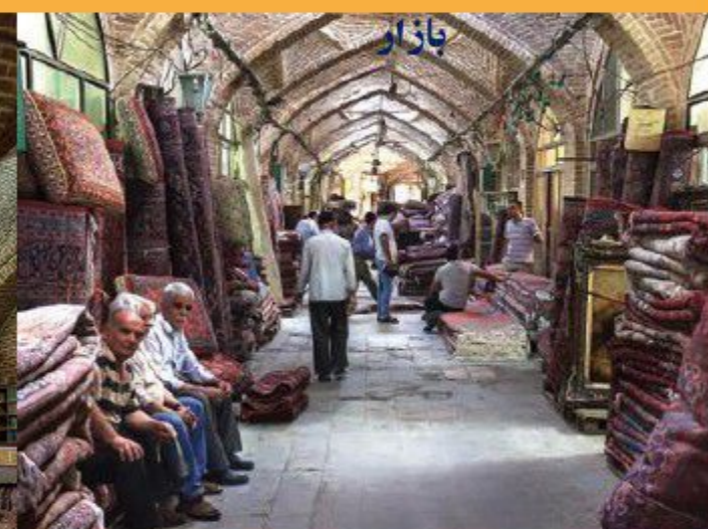
کتیبه های گنجانمه



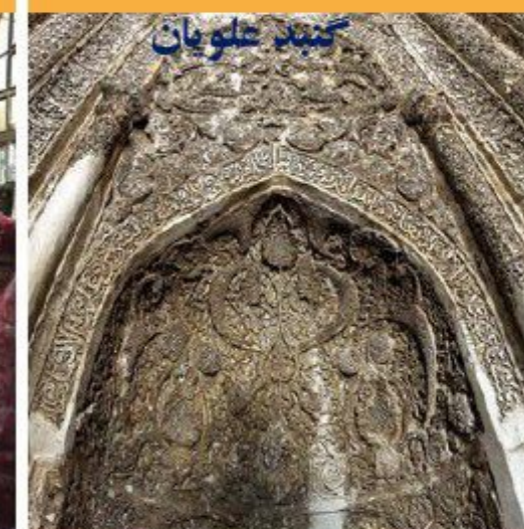
غار علیصدر



مسجد جامع همدان



بازار

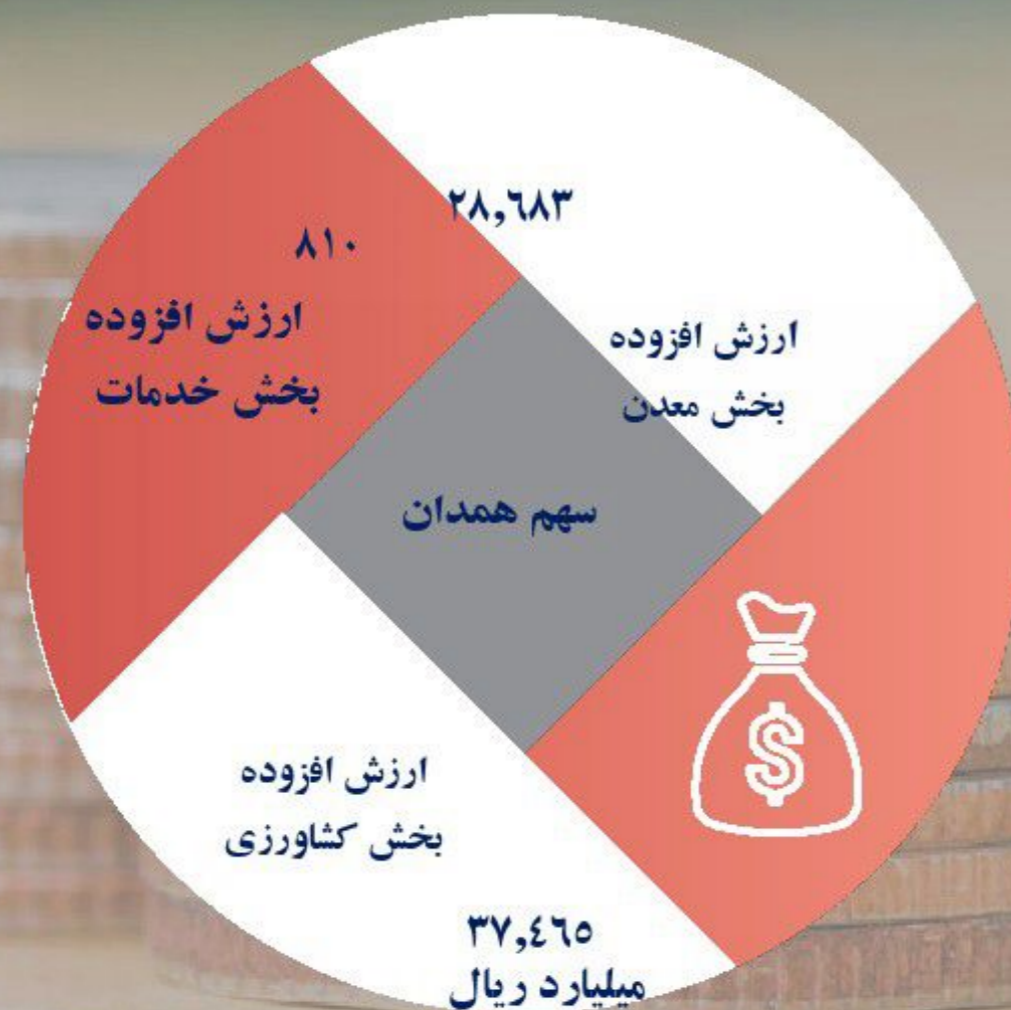


کتیبه غنویان



مقبره امیر کامبیز و مردخای

حساب های ملی



معادن استان همدان

استان همدان دارای ۳۰۵

معادن فعال با بیش از ۳۲ نوع ماده معدنی است که در زمینه استخراج فلزات، مواد معدنی و سنگ های قیمتی مانند سیلیس، گرانیت، هورنفلز، دولومیت، فلدسپات، آهک صنعتی، سنگ آهک، میکا و آندالوزیت فعال هستند.

برخی از معادن مهم استان همدان عبارتند از:

معادن آهن: معادن آهن در مناطقی مانند مازیر، قمبند و کبودرآهنگ وجود دارد.

معادن فلدسپات: معادن فلدسپات در مناطقی مانند مازیر و همدان وجود دارد.

معادن سیلیس: معادن سیلیس در مناطقی مانند مازیر وجود دارد.

معادن سنگ ساختمانی: استان

همدان دارای معادن سنگ ساختمانی مانند سنگ آهک، لاشه، آرنه و مخلوط کوه است که در مناطق مختلف این استان وجود دارد.

معادن دولومیت: معادن دولومیت

در مناطقی مانند نهاوند وجود دارد.

معادن سنگ های قیمتی: استان

همدان دارای معادن سنگ های قیمتی مانند بافوت سرخ، آندالوزیت، کلابیت و رز کوارتز بافوت کبود است که در مناطقی مانند قمبند، مازیر و همدان وجود دارد.

سنگ های تزئینی: معادن سنگ

های تزئینی مانند تراورتن، مرمر، گرانیت در مناطقی مختلفی مانند همدان، مازیر و تودسرکان وجود دارد.

معادن لیتیم، مس و روی: این معادن در مناطقی مانند به عنوان نهانند. (در مرحله کشف)

معادن گچ: مناطقی مانند فامنین دارای معادن گچ هستند که برای تولید مصالح ساختمانی استفاده می شود.

همدان رتبه هشتم معادن کشور را دارد



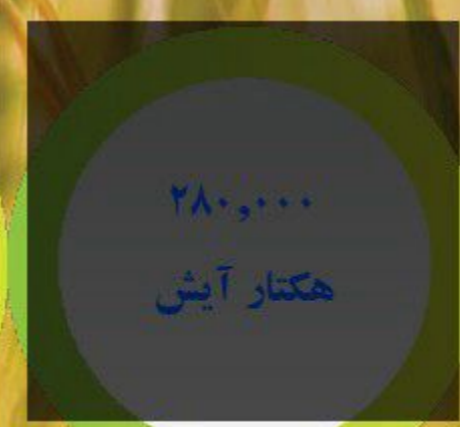
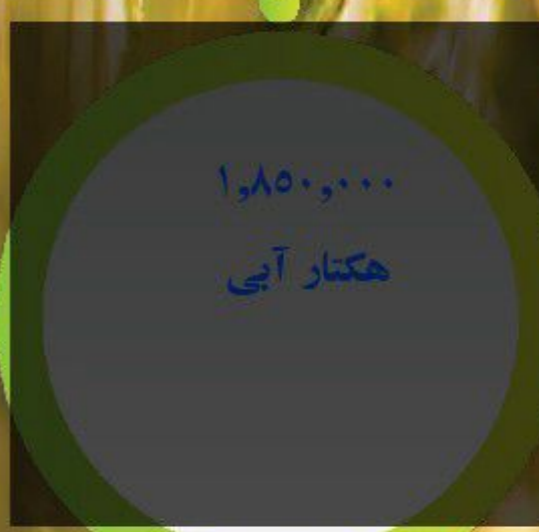
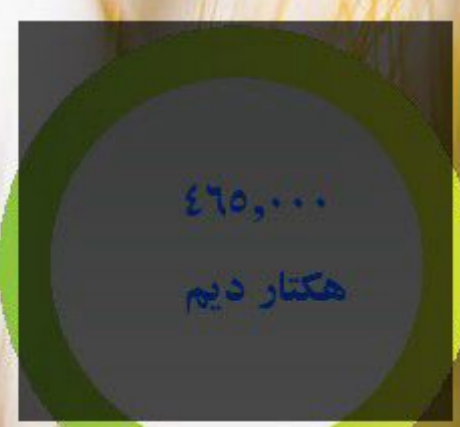
کشاورزی

استان همدان با آب و هوای

سرد و کوهستانی شرایط خوبی برای کشاورزی، جنگلداری و شیلات دارد. کشاورزی یکی از مهم ترین بخش های اقتصادی استان همدان است. انواع محصولات کشاورزی از قبیل گندم، جو، ذرت، سیب زمینی، گیاهان دارویی، میوه هایی مانند سیب، کلابی، زردآلو و انگور کشت می شود. در این استان همچنین مردم استان همدان به پرورش دام و طیور مشغول هستند بر اساس سرشماری کشاورزی ۱۱۷۵۷۱ کشاورز در استان همدان فهرست شده بودند که از این تعداد ۱۱۷۲۴۹ کشاورز سر شماری شدند.

۴۴ هکتار از اراضی استان فعالیت گلخانه ای و ۱۲۱ بهره بردار به فعالیت گلخانه ای می پردازند و ۴۹۵ مرغداری به پرورش جوجه گوشتی می پردازند که از این تعداد ۲۹۰ قطعه فعال و ظرفیت کل تولید آنها ۸۵۵۶ هزار قطعه است تولید آبی پروری استان ۶۶۹۰ تن بوده است

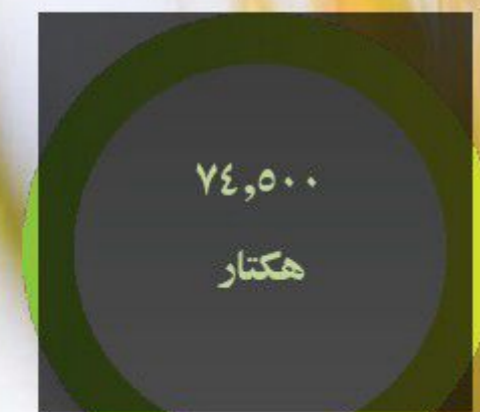
سطح زیر کشت از زمین کشاورزی



محصولات زراعی

- گوجه فرنگی
- گندم
- سیب زمینی
- عرغه
- سیب
- جو
- دانه های روغنی
- حبوبات

محصولات باغی



محصولات باغی

- هلو
- آلو
- بادام
- گیاهان دارویی
- انگور
- گردو
- سیب
- شلیل

محصولات کشاورزی

سطح اراضی زیر کشت استان همدان

۳.۸% از تولید و ۲۳.۲٪ از ارزش افزوده بخش کشاورزی به استان همدان تعلق دارد

میزان تولید بخش کشاورزی استان ۴۸ میلیون تن در بخش های کشاورزی، باغی، گوشت قرمز، گوشت سفید و شیر است

۱۸۸,۰۰۰ زراعت آبی

۴۲۰,۰۰۰ زراعت دیم

۸۰,۰۰۰ هزارهکتار باغ

تولیدات در بخش دام و طیور و آبزیان

صنایع تبدیلی و تکمیلی

۵.۲
میلیون تن
واحد دامی



۱۲ میلیون
قطعه طیور




۶۳۰.۱
تن ماهی




۲,۳۰۰
تن
عسل



۵ میلیون واحد دامی




۱۱ میلیون قطعه طیور گوشتی و تخم گذار




واحد دامی



واحد دام طیور، اسب، شتر مرغ، پرندگان زینتی ۱,۰۷۹



بهره بردار زنبور عسل ۲,۱۰۰



تجارت بین المللی

برخی از محصولات تولیدی و صادراتی این استان عبارتند از:

۱. صنایع غذایی: محصولات مانند کشمش، انگور، زعفران، شیرینی، شکلات، سس، کنسروجات، مرزا و خشکبار.
۲. صنایع فلزی و معدنی: محصولات مانند روی، مس، مولیبدن، نقره، طلا و آلومینیوم، سیمان، فرسولیس، فولاد و آلیاژهای فلزی، محصولات سرب و روی، محصولات زغال سنگی، لوله‌های فولادی، محصولات فلزی
۳. صنایع دستی: محصولات مانند قالی، گلیم، تابلو فرش، کیف و کفش چرمی، محسمه سازی، چوب بافی و نقاشی روی شیشه.
۴. صنایع نساجی و پوشاک: محصولات مانند حوله، روسری، شال، رومیزی، جادر شب، لباس محلی و پوشاک زنانه و مردانه.
۵. صنایع چوب و کاغذ: محصولات مانند میلمان، درب و پنجره، کابینت، تخت، صندلی، کاغذ، مقوا و محصولات چوبی دیگر.
۶. صنایع دارویی: محصولات مانند داروهای گیاهی، عرقجات و گیاهان دارویی.
۷. انواع ظروف سفالی
۸. فرش دستباف
۹. انواع لوازم آرایشی و بهداشتی
۱۰. تجهیزات پزشکی
۱۱. چینی آلات بهداشتی
۱۲. تجهیزات آبیاری کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی
۱۳. وازلین بهداشتی
۱۴. چرم

زمینه های وارداتی:

۱. مواد اولیه رنگ سازی
۲. مواد اولیه تولیدات قطعات خودرو
۳. قطعات کمپرسور
۴. اشین آلات و لوازم و قطعات خط تولید.

1

رتبه اول تولید در کشور

گردو، سبب زمینی



2

رتبه دوم تولید در کشور

جو



3

رتبه سوم تولید در کشور

یونجه



5

رتبه پنجم تولید در کشور

انگور



7

رتبه هفتم تولید در کشور

چغندر



گلخانه ها



۲۱۰

هکتار

مساحت کل گلخانه



۴۲۰

تعداد بهره برداران گلخانه ها

صنایع استان

شهرک های صنعتی استان

استان همدان دارای ۱۶ شهرک صنعتی و ۱۲ ناحیه صنعتی از جمله شهرک صنعتی بوعلی است.

- شهرک صنعتی اسدآباد-شهرک صنعتی بهاران(نوسعه چشمه کسایان)-شهرک صنعتی نوپسرکان-شهرک صنعتی رزن-شهرک صنعتی صنایع غذایی بهار-شهرک صنعتی لالچین-شهرک صنعتی مائیر

-شهرک صنعتی فهاوند-شهرک صنعتی وبان-شهرک فناوری منطقه ویژه اقتصادی جهان آباد- منطقه صنعتی اشورمال-منطقه صنعتی اورفین-منطقه صنعتی نوپسرکان-منطقه صنعتی جوکار- منطقه صنعتی جبادکوه-منطقه صنعتی سلمان-منطقه صنعتی سهند-شیرین منطقه صنعتی شیرین سو - منطقه صنعتی صالح آباد - منطقه صنعتی فامیندن - صنعتی فرسج منطقه-منطقه صنعتی فهاوند- منطقه صنعتی گنبد که در آن صنایع مختلف فعالیت می کنند .

برخی از شهرک های صنعتی

مهم استان همدان عبارتند از:

۱. شهرک صنعتی همدان: تولید

مواد شیمیایی و پلاستیک

۲. شهرک صنعتی فامیندن: تولید

مصنوعات فلزی، لوازم خانگی و مصالح ساختمانی

۳. شهرک صنعتی مائیر: تولید

محصولات فلزی، مواد شیمیایی، صنایع غذایی و پوشاک

۴. شهرک صنعتی فهاوند: تولید

مصنوعات فلزی، لوازم خانگی، مصالح ساختمانی و صنایع غذایی.

۵. شهرک صنعتی بهار: تولید

مصنوعات فلزی، صنایع شیمیایی و غذایی

۶. شهرک صنعتی جورقان: تولید

مواد شیمیایی، مصالح ساختمانی و صنایع غذایی

صنایع غذایی

صنایع غذایی از جمله صنایع مهم و پرسود در استان همدان هستند. تولیداتی مانند لبنیات، شیرینی، نان، رشته آشی و پلوپی، کلوچه و بیسکویت و سایر محصولات غذایی در این استان تولید می شوند.

صنایع دستی

صنایع دستی مانند قالی بافی، گلیم بافی، جاجیم بافی و مشاغل دیگر در استان همدان رواج دارد. این صنایع دستی به عنوان یکی از منابع درآمدزایی برای مردم این استان بسیار مهم هستند.

صنایع معدنی

به دلیل وجود معادن متنوعی در استان همدان، صنایع معدنی نیز از دیگر صنایع مهم این استان محسوب می شوند. استخراج فلزات مانند سرب و روی، آهن و سنگ های قیمتی از جمله فعالیت های این صنایع است. صنایع تبدیلی و تکمیلی مانند تولید مصالح ساختمانی، تولید پوشاک، تولید لوازم خانگی و صنایع مشابه در این استان فعالیت می کنند.

صنایع تبدیلی و تکمیلی

در استان همدان، صنایع چوب و کاغذ نیز فعالیت دارند و تولید محصولات مانند نخته های فیبر، کاغذ و کارتن از جمله فعالیت های این صنایع هستند.

صنایع چوب و کاغذ

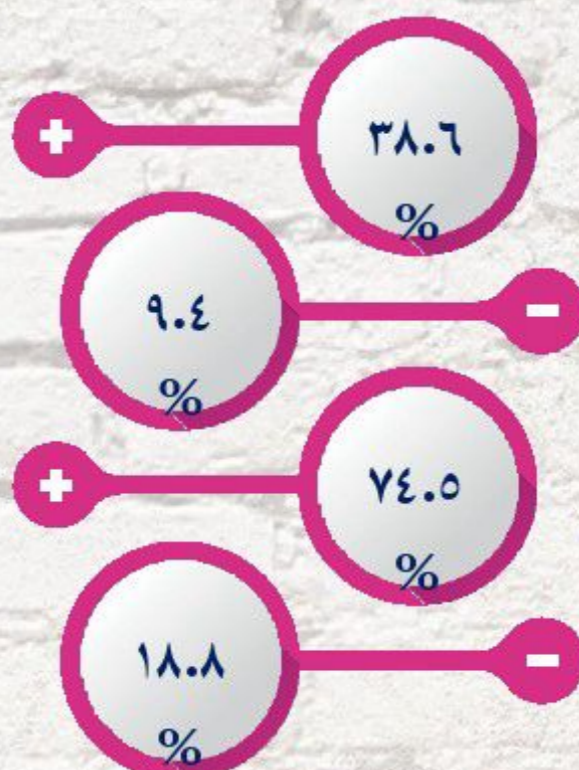
در حال حاضر در استان همدان صنایع پتروشیمی فعالیت چندانی ندارد، اما با توجه به پتانسیل های موجود در این زمینه و وجود منابع فراوان گاز و نفت، احتمال توسعه این صنعت در آینده وجود دارد.

صنایع پتروشیمی

بازار کار

نرخ مشارکت اقتصادی

نرخ مشارکت مردان



نرخ بیکاری

نرخ مشارکت زنان



سرمایه گذاری

مزایا و قابلیت های سرمایه گذاری

همدان از بسیاری جهات مکان مناسبی جهت سرمایه گذاری و کسب و کار به شمار می آید چرا که توانمندیها و استعداد های استان در زمینه صنعت و معدن، کشاورزی، گردشگری و صنایع دستی بی نظیر است. اهم ویژگی هایی که منجر به ایجاد جاذبه و پر اهمیت شدن سرمایه گذاری در استان همدان شده تا سرمایه گذاران با میل و رغبت تام به این منطقه توجه نمایند به شرح ذیل عبارتند از:

- ۱ وجود جاذبه های فراوان گردشگری و طبیعت منحصر به فرد آن
- ۲ وجود تپه ها و آثار باستانی به جا مانده از اقوام مختلف
- ۳ وجود آرامگاه پیامبران اقوام دیگر، دانشمندان، عرفا، شعرا و ...
- ۴ بازارهای مسقف و قدیمی و مشاغل منحصر به فرد
- ۵ تنوع صنایع دستی در استان
- ۶ وجود نیروی انسانی جویای کار
- ۷ وجود مراکز دانشگاهی و آموزش فنی و حرفه ای جهت تامین نیروی انسانی متخصص
- ۸ لزوم اجرای نیروگاههای معمول خورشیدی با توجه به محدودیت های آب در استان (در مقابل نیروگاههای حرارتی)
- ۹ امکان سرمایه گذاری در خطوط و شبکه های انتقال و ایستگاهها و نصب انشعاب گاز
- ۱۰ ۷۰٪ بخشودگی هزینه خط انتقال گاز، ۳۰٪ بخشودگی هزینه تقلیل فشار گاز برای مصارف بالای ۱۰۰۰ متر مکعب در ساعت و شرایط تقسیط، ۲۰٪ نقد و ۸۰٪ الباقی طی ۲۴ تا ۳۶ ماه
- ۱۱ وجود شبکه های انتقال گاز از جنوب به غرب کشور جهت صنایع پتروشیمی و یا صنایع انرژی بر

۱۲- وجود بزرگراهها، ۹۰۰ کیلومتر راههای اصلی آسفالتی در استان، عبور دو راه آهن جنوب و شرق استان به سمت غرب کشور

۱۳- قرار گرفتن در مسیر دالان هوایی و نقش آن در تامین امنیت و هدایت هواپیماها

۱۴- وجود منطقه های ویژه اقتصادی در منطقه و مزایای آن

۱۵- وجود محور زیر ساختی مخابراتی برای استان جهت فعالیت IT

۱۶- استفاده از امکانات و تسهیلات همگن در مقایسه با سرمایه گذاران داخلی

۱۷- وجود ذخایر ژنتیکی مهمی نظیر: بذرهای گندم، یونجه، گردو، سیب زمینی و گونه های مختلف دارویی

۱۸- تولید بیش از ۵/۴ میلیون تن محصولات بخش کشاورزی که قریب ۴۰٪ آن مازاد بر نیاز استان بوده و صادر و یا در سایر نقاط کشور به مصرف می رسد.

۱۹- وجود مراتع غنی و تولید علوفه، استان را برای وجود ۶/۴ میلیون واحد دامی مهیا نموده است که علاوه بر استفاده های غذایی، صنایع وابسته نیز نظیر پوست و سالامبور و صنایع تبدیلی امکان فعالیت خواهند داشت.

۲۰- وجود آزمایشگاه های فنی و مراکز تحقیقات کشاورزی، شرکت های مکانیزاسیون و کلینیک های دامپزشکی از زیرساخت های موجود استان در کمک به تولیدات این بخش می باشد.

۲۱- وجود صنایع مادر نظیر فولاد، سیمان و پتروشیمی در استان و امکان فعالیت در صنایع پایین دستی آن

۲۲- وجود بیش از ۲۲ نوع ماده معدنی که بسیاری از آنها در کل کشور منحصر به فرد می باشد.

۲۳- وجود بیش از ۱۴۰۰ واحد تولیدی فعال در استان برقرار کننده ارتباطات پسین و پیشین صنایع در حال ایجاد خواهد بود.

۲۴- وجود ۱۱ شهرک صنعتی فعال و چندین ناحیه صنعتی در استان

۲۵- وجود جمعیت جوان استان و نیاز به مسکن ایشان، افزایش قیمت مسکن در طی چند سال اخیر و ... زمینه فعالیت و گسترش بازار مسکن را فراهم نموده است.